

Vaste Commissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp

Schriftelijke inbreng Wetsevaluatie Wvggz-Wzd eerste fase (TK 25424-598)

Datum	Referentie	Inlichtingen bij	Bijlagen
27-01-2022	22-0768/MvO	Mieke van Opstal m.vanopstal@iederin.nl	

Geachte leden van de commissie,

Tot 2 februari 2022 kunt u schriftelijke vragen inbrengen voor de wetsevaluatie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd), eerste fase (TK 25424-598).

De Wvggz en Wzd, zijn op 1 januari 2020 in werking getreden. De Tweede Kamer heeft ZonMw de opdracht gegeven om de wetten na twee jaar te evalueren. Dat is bijzonder snel gelet op de complexiteit van beide wetten, die een lange aanlooptijd hadden. Bovendien liep de implementatie vertraging op, onder meer door de Covid-pandemie. Ieder(in) en onze partners, Het LSR, Per Saldo, LFB en KansPlus erkennen echter het belang van vroege wetsevaluatie van de Wvggz/Wzd. Het is goed om zo snel mogelijk zicht te krijgen op de thema's en knelpunten die de uitvoerbaarheid en de implementatie van beide wetten beïnvloeden.

Wij vragen uw aandacht voor een aantal constatering en aanbevelingen uit de evaluatie waar volgens ons zo spoedig mogelijk nieuwe acties uit voort moeten komen. We kunnen daarbij niet wachten op het eindverslag. Enkele noodzakelijke acties kunnen al in gang worden gezet. We verzoeken u om onderstaande punten in deze schriftelijke ronde mee te nemen.

Bekendheid en kennis Wzd

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat er onvoldoende bekendheid en kennis is over onder andere de strekking van de wet, het stappenplan bij onvrijwillige zorg en de toepassing van de wet bi ambulante onvrijwillige zorg. Deze kennis wordt gemist bij zowel cliënten, hun naasten en zorgverleners.

- ***Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat de bekendheid over de Wzd en de uitvoering daarvan bij cliënten, naasten en zorgaanbieders wordt vergroot?***

- ***Kunnen er meer middelen beschikbaar worden gesteld voor het ontwikkelen van een goed-toegankelijke kennisinfrastructuur voor de Wet zorg en dwang?***

Wzd en zorg thuis

De inzet van de Wzd in de ambulante setting is onvoldoende van de grond gekomen mede omdat de bekostiging en infrastructuur nog niet goed geregeld zijn. Vanuit het persoonsgebonden budget (pgb) kan de inzet van de Wzd niet bekostigd worden. Dit is een groot knelpunt voor mensen die hun zorg met een pgb regelen, maar ook bij zorg in natura speelt dit probleem.

- ***Wanneer gaat de minister bekostiging van de Wzd in ambulante setting voor zowel pgb als zorg in natura regelen, zodat de implementatie van de Wzd ook daar goed van de grond kan komen?***

Personeel en ondersteuning

Uit de evaluatie komt naar voren dat er te veel knelpunten zijn in de randvoorwaarden, waardoor de Wzd niet goed genoeg kan worden ingezet. Het gaat daarbij om personeelstekorten, het tekort aan Wzd-functionarissen, hoge werkdruk, de belasting door administratieve handelingen gecombineerd met ondersteunende informatiesystemen die niet op orde zijn. Deze knelpunten moeten worden opgelost om tot een goede uitvoering van de Wzd te komen.

- ***Het toepassen van onvrijwillige zorg mag niet toenemen vanwege knelpunten in bovengenoemde randvoorwaarden. Welke oplossingen ziet de minister hiervoor?***

Alternatieven voor dwang en onvrijwillige zorg

De wet zorg en dwang vraagt om een cultuurverandering in de zorg. Een verandering die de cliënt centraal stelt. Dwang is een laatste middel is en mag niet gezien worden als 'gewone' handeling. Er wordt nog te vaak vormen van onvrijwillige zorg toegepast zonder op zoek te gaan naar alternatieve oplossingen.

- ***Hoe gaat de minister er samen met de veldpartijen zorg voor dragen dat er verheldering komt van de inhoud van de in art. 2 lid 1 Wzd genoemde vormen van onvrijwillige zorg? Hoe kunnen alternatieve oplossingen beter bekend en beschikbaar worden?***

Sterkere inzet cliëntvertrouwenspersoon

In de Wzd is de toegang tot een cliëntvertrouwenspersoon (cvp) een centraal onderdeel om de rechtspositie van de cliënt te borgen. Er is brede steun voor deze functie als onafhankelijke vertrouwenspersoon naast de cliënt. De functie van de cvp is nog niet geheel ingeburgerd en veel te vaak onbekend voor cliënten en naasten. Daar waar de cvp wel is ingezet, is er tevredenheid over diens onafhankelijke positie en inbreng. De cvp dient laagdrempelig en vrij toegankelijk te zijn. Locatiebezoeken dragen bij aan de toegankelijkheid en inzet van de vertrouwenspersoon.

- ***Hoe kan de minister bijdragen aan de bekendheid en beschikbaarheid van cliëntvertrouwenspersonen?***
- ***Wilt u de minister vragen om artikel 58 in de Wzd aan te passen zodat de cvp altijd in staat kan worden gesteld tot algemene locatiebezoeken?***

Wij verzoeken u deze punten mee te nemen in schriftelijk overleg. Als u hierover vragen heeft, kunt u contact opnemen met Mieke van Opstal, m.vanopstal@iederin.nl.

Met dank en vriendelijke groet,

Illya Soffer,
Directeur Ieder(in)

Jasper Boele,
Directeur het LSR

Aline Molenaar
Directeur Per Saldo

Dickie van de Kaa
Directeur KansPlus

Ellis Jongerius
Directeur LFB